

Fra bekendelse af skyld til opmuntring og trøst

Daniels Bog 9

"Herre, hør! Herre, tilgiv! Herre, lyt og grib ind uden tøven! Gør det for din egen skyld, min Gud!" (Dan 9,19a).

Hovedtanke

Jesus Kristus er den af Gud udvalgte og lovede frelser og konge. Han er Guds svar til mennesker, der er fanget i skyld.

Introduktion

"Dan 9 er på grund af opbygning og struktur det mest bemærkelsesværdige kapitel i Daniels Bog. Det er hverken en beretning som i kapitlerne 1-6 eller overvejende et syn som i kapitlerne 7-8 og 10-12. Det er snarere en kombination ... beretningen har en bøn som det centrale, der fylder mere end halvdelen af kapitlet. Lignende bønner findes i Ezra 9 og Neh 9 ... I Det Nye Testamente står det i nært forhold til ApG 10.

Synet om de halvfjerds åruger (se v. 24, 1948-overs.) ... hører til de afsnit, der er vanskeligst at forstå i Daniels Bog. Blandt fortolkere er der stadig ikke enighed om, hvordan det skal forstås ... Meningerne, om og hvorvidt versene 24-27 skal forstås som profeti eller historisk tilbageblik, er på lignende måde kontroversielle. På den anden side indeholder disse få vers utvivlsomt et rids af frelseshistoriens vigtige epoker. Her er det første gang i profetien, at der inddeles i åruger ... Desuden møder vi i Dan 9,24ff. betydningsfulde udtryk som 'synd', 'skyld', 'retfærdighed', 'salvet', 'pagt' og 'vederstygelig' i komprimeret form. Uden dem ville Det Nye Testamente være utænkeligt. Her kan aktiv lytning også godt betale sig, selvom Dan 9 stadig er fuld af gåder.

Man skal her lægge mærke til, at Jesus havde et specielt forhold til Dan 9 (sml. Matt 24,15)" (WStB, Gerhard Maier, *Der Prophet Daniel*, Wuppertal 2001, 320).

Vi vil prøve på i dette kapitel at nærme os budskabets kerne og betydning.

Tiden er moden

Dan 9,1-3

Hvad får Daniel til at undersøge Skrifterne?

Baggrund

Der er en påfaldende relation mellem Dan 8 og Dan 9. Dan 8,26-27 nævner, at "synet" om de 2300 aftener og morgener havde foruro- liget Daniel meget. Selvom han fik forklaret profetien i store træk, kunne han ikke tyde dette tidsafsnit.

Daniel følger magtskiftet i Babylon omkring år 538/7 f.Kr. med stor interesse og undersøger, hvornår de 70 år fra Jer 25,11ff. går i opfyl- delse, og hans folk kan vende hjem fra eksilet. På den ene side har Daniel en anelse om, at noget betydningsfuldt er ved at ske. På den anden side er han temmelig foruroliget, fordi de 70 år er gået, men folket er endnu ikke vendt tilbage.

Denne bekymring får Daniel til at gå i forbøn for sit folk. Mon Jahve igen vil tage sit folk til sig? Hvordan vil Israels fremtid se ud? Hvad er historiens mål? "Det var nærliggende spørgsmål efter de nylige syn. I fortsættelsen af kapitlet i vers 3ff. og 20ff. er det tydeligt, at Daniel sandsynligvis tænkte på sit folks fjerne fremtid."

Til fordybelse

I bønnen henvender Daniel sig til Gud med navnet *Jahve* (Herren [v. 4]), som i hele Daniels Bog kun forekommer i kapitel 9. "Det betyder: Daniel undgår navnet over for fremmede. Det er pagtsgudens åben- barede navn, som kun blev åbenbaret over for Israel." Det andet navn, som Daniel påkalder Gud med, er *Elohim* (Gud [v. 4]), "navnet for den skaber, der styrer verden, historiens og skabelsens Gud, der står over alle mennesker. Gud tiltales altså på to måder: som historiens herre og Israels pagtsgud" (a.a.O., 323f.).

Til eftertanke

Hvilket af Guds mange "navne" anvender jeg i mine bønner? Hvordan har jeg oplevet, at han har talt til mig ved sit ord og svaret på mine anliggender?

”Barmhjertighed og tilgivelse”

Dan 9,3-14

**Hvad håber Daniel på?
Hvad bygger han håbet på?**

Baggrund

Daniel træder som præst og stedfortræder frem for Gud, som også Moses, Jeremias, Ezra, Nehemias og Jesus gjorde. Han beder – *vi har syndet* – og bekender folkets synder, som om det var hans egne.

”V. 5 samler begreber, som i Det Gamle Testamente udtrykker synd mod Gud ... i anden halvdel af verset 'vi har gjort oprør og er vejet fra dine befalinger og bud' sammenfattes al ulydighed ... V. 7 stiller Gud og Israel overfor hinanden. 'Retfærdigheden' som rettelig adfærd, svarende til pagten, ser han kun hos Gud. Israel derimod er skyldig ... Israel har forladt sin Gud og vendt sig mod afguder. Syndens kerne er derfor bruddet på det personlige forhold til Gud“ (a.a.O. 326ff.).

Daniel appellerer til Guds *barmhjertighed og tilgivelse* (v. 9) Hans bøn indeholder ingen argumenter for at forvente Guds nåde. Profeten stoler helt og holdent på Guds barmhjertighed. I denne holdning over for Gud skimtes evangeliets lys: ”... ufortjent gøres de retfærdige af hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus“ (Rom 3,24).

Det er sandt, at ”... vores store nød er vores eneste berettigelse til Guds barmhjertighed“ (Ellen White, *Jesu Liv*, Dansk Bogforlag 2013, s. 270-271).

Til fordybelse

Daniels bøn er kun en af mange forbønner i Bibelen. Guds hjerte røres af disse bønner, afværger domme og bringer frelse. Se for eksempel 2 Mos 32,7-14; 4 Mos 14,10-25 og 1 Kong 18,36-37.

Til eftertanke

”Vi har syndet, vi har handlet slet og ugudeligt, vi har gjort oprør ... skammen tilhører os ... Retfærdigheden tilhører dig, Herre ... “

"Herre, hør! Herre, tilgiv!"

Dan 9,15-19

**Hvad er Daniels faktiske bønneanmodning?
Hvilke nøgleudtryk findes i disse vers?**

Baggrund

Daniel vender sig, efter den omfattende bekendelse af skyld, til Gud med den detaljerede bøn om hans barmhjertighed for sit folk, der bor i eksil, og det ødelagte Jerusalem. Gud havde med folket Israels befrielse fra Egypten gjort sig et navn, der blev berømt og kendt vidt omkring. Herefter indtræder han som ejer af Israels folk, byen Jerusalem og templet. Derfor er også hans ære og hans navns anseelse knyttet til folkets og byens tilstand, som hans navn er nævnt over.

I sin bøn om genoprettelse af Guds eller Israels og Jerusalems ære appellerer Daniel nu til Guds *retfærdighed* (v. 16) og *barmhjertighed* (v. 18).

Guds "retfærdigheder" (ordret) er hans gerninger, med hvilke han "har vist troskab i pagten med og holdt den i hævd over for Israel på trods af alle Israels svigt ... På den måde er retfærdigheden i sin virkning ensbetydende med barmhjertighed" (Stuttgarter Erklæringbibel (SEB) 1065).

Daniel handler stedfortrædende som præst for sit folk. Bønnen: *Lad dit ansigt lyse* (v. 17), som er en del af den aronitiske velsignelse og fortsætter med *vær os nådig*, vidner om det. Dette understreger endnu en gang, at Guds *nåde* er centrum for Daniels bøn.

Til fordybelse

I bønnen drejer det sig i sidste ende ikke om Daniel selv og hans folk, men først og fremmest om Guds ære.

Til anvendelse

"Vi anklager os selv for ikke at have talt dristigere, for ikke at have bedt mere trofast, for ikke at have haft en stærkere tro og for ikke at have elsket mere brændende" (Stuttgarter Schuldbekendtnis vom 19.10.1945). Hvor svært er det for os kristne åbent at bekende vores svigt og vores skyld, når vi beder om Guds nåde?

Til eftertanke

Hvad mener vi egentlig, når vi beder "Helliget blive dit *navn*" i Fader-vor?

"Giv agt på ordet ... "

Dan 9,20-23

**Hvordan får Daniel svar på sin bøn?
Hvilket "syn" forklares Daniel af englen?**

Baggrund

Mens Daniel endnu beder, er Gud klar med et svar og sender et bud for at overbringe det til Daniel.

Englen træder frem ved *aftenofferets tid*, som "også og netop, da tempeltjenesten hvilede, og der, hvor man var langt borte fra tempel – blev holdt i hævd som tid til bøn" (SEB 1065). Bønnens tid blev åbenbaringsens tid.

Gabriel skulle hjælpe Daniel til *indsigt og forståelse* af synet om de 2300 aftener og morgener. Parallellerne til Dan 8 er åbenlyse: (1) I begge tilfælde er svarets budbringer englen Gabriel (8,17). (2) Mens der i 8,13 er tale om et helhedssyn om nedtrampningen af helligdommen/det herlige land, drejer det sig i 8,26 om et syn, der kun er en del af helheden, nemlig tidsangivelsen. Dan 9,23 har den hidtil uforklarede del af synet i fokus. (3) Begge gange drejer det sig om at hjælpe Daniel til den rette forståelse af denne del af synet. (sml. 8,16.26-27).

Til fordybelse

Gabriel hilser Daniel med hans navn. En sådan tiltale sker først og fremmest der, "hvor mennesker af Gud får et kald til tjeneste. Vores navn er for evigheden ikke ligegyldig. Tværtimod – Bibelen fortæller os, at navnet er en uadskillelig del af personligheden" (WStB, *Der Prophet Daniel*, 335).

Til anvendelse

På trods af sin visdom og sine skriftstudier er Daniel i sidste ende afhængig af guddommelig åbenbaring. "Begge dele: den menneskelige umage og det at blive oplyst af Gud hører sammen og giver først i sin helhed den tilstrækkelige forståelse. Den, der udelader det første bliver til sværmer. Den, der udelader det andet, bliver til et autonomt fornuftsmenneske" (a.a.O., 337).

Til eftertanke

Hvordan kommer jeg til indsigt og forståelse af Guds ord og vilje?
Hvem kan hjælpe mig til det?

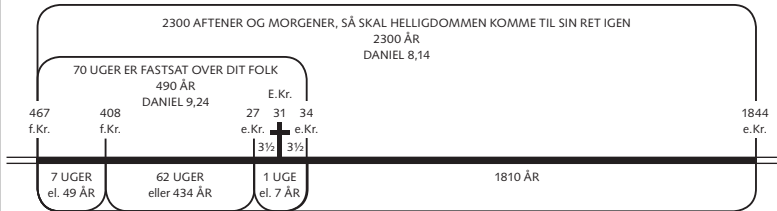
"Evig retfærdighed"

Dan 9,24-27

Hvad skal der ske efter de halvfjerds åruger?

Baggrund

Profetien har fokus på den kommende *salvede*, der skal genoprette fællesskabet mellem Gud og mennesker. Indtil da er halvfjerds åruger *fastsat*, ordret *afskåret*. Dette tidsafsnit er en del af de 2300 år, da de har fælles udgangspunkt i befalingen for genopbygningen af Jerusalem.

Når de halvfjerds åruger slutter ...

- **overtrædelserne bliver tøjlet:** andre oversættelser siger: *overtrædelserne er fuldendt* (1948-overs.), eller: *så overtrædelserne kan ophøre* (Bibelen på hverdagsdansk) – Gud løser syndens problem.
- **synden bragt til ophør:** Jesus har brudt syndens magt og *bragt den bag lås og slå* (NLB).
- **skylden sonet:** Jesu offer *soner misgerningen* (1948-overs.) og *bringer evig forløsning* (Hebr 9,12.24–26).
- **før den evige retfærdighed kommer:** Gud viser sin retfærdighed ved at forlade vores skyld, idet han *gør Jesus til sonoffer* (Rom 3,25).
- **før profeternes syner bliver beseglet.** Synet vil blive bekræftet. *Syn og profet beseglet* (1948-overs.) Hvad end Gud har givet af løfter – i Jesus Kristus får de alle deres opfyldelse, deres "ja" (2 Kor 1,20).
- **det højhellige bliver salvet.** Her kan der være tale om helligdommen eller om Messias, som blev salvet med Ånden (Es 61,1; ApG 10,38) for sit sonoffer (Mark 14,8) som Guds tjener (ApG 4,27) og indsat i sin præstegerning.

Den Salvede og hans gerning

Dan 9,24-27

Hvad er profetiens kerne, tidspunktet for dens opfyldelse og begivenheden, som indtræder?

Baggrund

Messias står i centrum for profetien i Dan 9,24-27. Han er det store omdrejningspunkt i dette syn. Følgende profetier relaterer til ham:

- v. 25 forudsiger tiden, hvor den *salvede* træder frem i det jødiske folk. Forudsigelsen opfyldtes nøjagtigt med Jesus af Nazareth.
- v. 26 taler om, at den *salvede fjernes (bortryddes, 1948-overs.)*. Udtrykket henviser til måden han dør på og peger på en vigtig ting: Han vil ikke dø en naturlig død, men han dræbes af andre mennesker.
- ifølge v. 27 afslutter *Messias* offertjenesten. Da Jesus blev korsfæstet, flængedes forhænget i templet (Matt 27,51). Med dette "afslørede, legemliggjorde og opfyldte Jesus offertjenesten, der symbolsk pegede frem til hans død" (Hebr 9,12; 10,19-22).
- "Han vil slutte en stærk pagt med de mange". Jesus fremlægger i Bjergprædikenen udførligt Guds pagt og uddyber den. Han giver pagten *tyngde*, da han peger på, at Gud ikke lægger vægt på de ydre handlinger, men på de indre værdier og holdninger (ifølge William Shea, *Ausgewählte Studien prophetischer Interpretation, Veröffentlichungen des Komitees Daniel und Offenbarung*, hg. Frank B. Holbrook, Bd. 1, rev. Ausgabe, Silver Spring, MD, 1992, 119-121).

Til fordybelse

Daniel 7 beskriver Jesus som *konge*. I Daniel 8 er han præst. Daniel 9 præsenterer ham som *offer* for synden.

Resumé

Daniel ønsker at forstå, hvornår hans folk vender hjem fra eksilet. Gud viser ham folkets skæbne i den større dimension af frelsen ved Kristus.

Spørgsmål til drøftelse

- Udgangspunkt
- 1 Mennesker planlægger og sætter kryds i kalenderen.
- Hvornår er det en fordel eller endda en nødvendighed?**
- Hvornår viser det sig snarere at være det modsatte?**
- Dan 9,1-2
- 2 Hvilken erfaring fik Daniel med Jeremias' profeti vedrørende de 70 år?
- Hvor vigtige er Bibelens tidsprofetier for jer?**
- Dan 9,3-19
- 3 Hvad i Daniels bøn om tilgivelse gør indtryk på jer?
- Hvornår er det nødvendigt at bekende skyld offentligt?**
- Hvorfor skulle Daniel bede Gud om at vende tilbage fra eksilet, når det allerede er blevet lovet?**
- Dan 9,24-25
- 4 Hvilke fremtidige begivenheder beskriver englen?
- Hvilke af disse tilsagn er I især betaget af?**
- Spørgsmål til fordybelse
- 5 Hvilken mening har meddelelsen om en bestemt tid for Messias' komme?
- Hvorfor findes der i modsætning til det ingen tidsangivelser for Jesu genkomst?**
- Afslutning
- Hvilken rolle spiller Daniel 9 for jeres tro?**